

עת"א 70277/01/18 - עבד אלחלים ארשיד, נגד הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש צפון, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 70277-01-18 ארשיד(אסיר) נ' הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש צפון ואח'

בפני כבוד השופט יוסף בן-חמו
העותר
נגד
המשיבים
1. הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש צפון
2. מדינת ישראל

החלטה

בפני עתירת אסיר נגד החלטת הקצין המוסמך שהורה על הפסקה מנהלית של עבודות השירות אותן החל העותר לרצות.

נימוקי העתירה

- במהלך תקופת ריצוי נשלל רישונו של העותר ועל כן לא התאפשר לו להגיע למקום ביצוע עבודות השירות. העותר מתגורר בכפר ריינה ועבודות השירות הן בנצרת עלית. אין תחבורה ציבורית זמינה וסדירה למקום ביצוע עבודות השירות.
- העותר נקלע למצב נפשי ירוד עקב איבוד בני משפחה, המגורים בשכירות והמצוקה הכלכלית, כאשר העותר הוא המפרנס של המשפחה.
- העותר נעצר ונכלא ביום 26/1/18, לקראת חצות, בעת ששהה בתחנת דלק בראשון לציון. במהלך בדיקה שגריתית התברר שהוא דרוש לחקירה וכי ניתן נגדו צו מאסר לאחר שעבודות השירות הופקעו.
- ההחלטה המנהלית להפסקת עבודות השירות ניתנה שלא כדין, לוקה בפגם ודינה להתבטל. ההחלטה ניתנה בניגוד להוראות הדין ובפרט להוראות חוק העונשין ותקנות העונשין (נשיאת מאסר בעבודות שירות). ההחלטה המנהלית התקבלה מבלי שנשלחה אליו הזמנה כדין לשימוע ומבלי שנערך לו שימוע כדין ובלא שניתנה לו הזדמנות להשמיע את טענותיו.
- ככל שהיה נערך לו שימוע תוצאת השימוע היתה שונה וניתן היה למצוא לו אלטרנטיבה אחרת לביצוע עבודות השירות נוכח הנסיבות האישיות.
- העותר מוכן להמשיך לבצע את עבודות השירות והוא מודע כעת למשמעות כל הפרה מצידו של שתנאי עבודות השירות ובכלל זה היעדרות ללא קבלת אישור הממונה. השירות

במסגרת העתירה ביקש העותר להורות על שחרורו לאלתר.

מאחר והעותר נעצר בעקבות ההחלטה להפקעת עבודות השירות, קבעתי את העתירה לדיון דחוף.

תגובת המשיבה

- ההחלטה המנהלית סבירה. הגורם המנהלי הביא בחשבון את כל השיקולים הרלוונטיים הצריכים לעניין.
- העותר הפר את תנאי עבודות השחרור ואת הכללים המחייבים אותו למן תחילת הדרך, החל מהחודש הראשון בו נקלט, עוד בטרם נשלל רישיונו. הוא נהג לאחר למקום העבודה, להעדר ללא אישור.
- נערכה לעותר שיחת ש' ימוע עוד בחודש מאי 2017, הובררה לו חומרת התנהלותו ומשמעות הפרת התנאים. ניתנה לו הזדמנות, אך הוא דחה את ההזדמנות שניתנה לו והמשיך בהתנהלותו המפרה. גם במהלך החודשים הבאים, בחודש יוני, יולי ואוגוסט, בכל תקופה זו הוא הגיע כשהוא רצה, בשעות שהוא רצה, בימים שהוא רצה, לא דאג להודיע לאף אחד, לא המציא אישורים כלשהם.
- בחודש אוגוסט, לאחר שנעדר מס' ימים והגיע לעבודה ימים ספורים, חדל להגיע לעבודה.
- נעשו ניסיונות לאתר את העותר בטלפון לפי מספר הטלפון שהוא מסר במשרדי הממונה, אך לא היה מענה לטלפון, למרות שהטלפון צלצל ולא היה מנותק.
- הודעה על השימוע נשלחה לעותר לכתובת הדואר שהוא בעצמו מסר ביום הקליטה. ישנו אישור על משלוח ההודעה. הוא לא דאג לקבל את דבר הדואר ואין לו להליון, אלא על עצמו.
- הממונה על עבודות השירות המליץ ביום 19/10/17 על זימונו של העותר לשימוע. העותר זומן, לא התייצב, נערך שימוע בהעדרו. ההחלטה המנהלית התקבלה ביום 22/10/17. עותק של ההחלטה נשלח לעותר ביום 23/10/17 גם כן בדואר רשום לאותה כתובת שמסר. ביום 26/11/17 נשלחה לו הודעה שנייה על ההחלטה להפסקה מנהלית, אלא שהעותר לא יצר שום קשר, נעלם וניתק כל מגע עד אשר הוא נעצר ביום 26/1/18.
- יש לדחות את הטענה שמדובר במרחק גדול בין ריינה - מקום מגוריו של העותר, לבין מקום ביצוע עבודות השירות בנצרת עלית. מדובר בשני ישובים סמוכים. המרחק אינו גדול. ניתן להגיע עם רכב תוך זמן קצר, אך גם ניתן להגיע באוטובוס. קיימים 7 קווי אוטובוס המגיעים מריינה לנצרת עלית וזמן הנסיעה באוטובוס הוא לכל היותר חצי שעה.
- העובדה שהעותר מפרנס משפחה, איננה מהווה הצדקה להיעדרות מעבודות השירות. העותר היה מודע לנסיבותיו האישיות בעת מתן גזר הדין, ואף על פי כן ביקש והסכים לבצע את עונש המאסר בדרך של עבודות שירות.
- הליך השימוע היה תקין, נשלחה הודעה לפי הכתובת שמסר בהתאם לתקנות ולכללים. העותר בחר שלא לקבל את דבר הדואר ולא להתייצב.

העותר זומן פעמיים לשימוע ונערכה לו אף שיחת בירור בשל מחדליו ורק כאשר המשיך להתעלם ולעשות דין לעצמו ניתנה ההחלטה המנהלית.

דין

במהלך הדיון טען העותר לראשונה כי הוא לא קיבל את דבר הדואר משום שהוא עבר כתובת במהלך ביצוע עבודות השירות. טענה זו לא נתמכה בתצהיר, לא נטענה בכתב העתירה, אלא רק במהלך הדיון כאמור ויש לדחותה גם מהנימוק שעל העותר חלה חובה להודיע על כל שינוי בכתובת, במס' הטלפון ובנסיבות אישיות שיש להן השלכה לביצוע עבודות השירות.

בנוסף לכך, הטענה נטענה באופן סתמי, ללא פרטים, לא צוין לאיזו כתובת עבר העותר ומתי.

העובדה שבמהלך תקופת ביצוע עבודות השירות נשלל רישיונו של העותר, איננה נזקפת לזכותו אלא דווקא לחובתו.

העותר מרצה מאסר בדרך של עבודות שירות, לאחר שהורשע במסגרת הסדר טיעון בעבירה שעניינה פגיעה כשהעברין נושא נשק קר או חם. בעקבות ויכוח פצע הנאשם את המתלונן באמצעות סכין טפט בכך שדקר אותו במותנו ושרט אותו בזרועו השמאלית. המתלונן נזקק לטיפול רפואי שכלל תפרים במותן.

ביום 23/11/16 נגזר דינו של העותר לאחר שבפני בית המשפט הונחה חוות דעת של הממונה על עבודות השירות לפיה העותר כשיר לביצוע עבודות השירות, חוות הדעת ניתנה לאחר שהעותר הביע את נכונותו לשאת את עונש המאסר בעבודות שירות, נבדק, נמצא מתאים, כשיר ושובץ בהתאם. העותר ציין במעמד הריאיון שמצבו הכלכלי לא יהיה עילה לבעיות כגון אי התייצבות לריצוי עבודות השירות ויש בכוונתו לבצע את הנדרש ממנו באופן שאליו התחייב במעמד ריאיון ההתאמה (סעיף 4.2 לחוות הדעת). הממונה ביקש מבית המשפט להזהיר את העותר להימנע משתיית אלכוהול במהלך העבודה וכן להזהירו כי מדובר בתנאי העסקה קפדניים וכל חריגה מכללים אלה, יהא בה כדי להפסיק את עבודות השירות וריצוי יתרת העונש במאסר בפועל.

בסעיף 21 לגזר הדין ציין בית המשפט כי: "הובהר לנאשם כי במידה ולא יעמוד בתנאים ובדרישות של מסגרת עבודות השירות יובילו להפסקה מנהלית של עבודות השירות ולנקיטת צעדים נוספים כלפיו". עלפי גזר הדין נדרש עובד השירות להתייצב לעבודות השירות החל מיום 30/4/17.

מההתייחסות בכתב של נציג הממונה, עולה שהעותר התייצב לריאיון קליטה בתחילת ריצוי עבודות השירות, חתם על הכללים המחייבים, אך כבר מתחילת ביצוע עבודות השירות, הופיעה בעיה של היעדרויות ללא אישור וכן איחורים לעיתים תכופות, כמפורט בסעיף 2 להתייחסות. הפרות הכללים ותנאי עבודות השירות היו מתמשכות ורצופות בכל אחד מהחודשים מאי, יוני, יולי, אוגוסט, ומאז בחודשים ספטמבר ואוקטובר לא התייצב כלל לעבודות השירות.

נעשו ניסיונות לאתר את העותר בטלפון אך הוא לא ענה לטלפון, ובפעמים שענה הבטיח שיחזור לעבודות השירות אך לא עמד בהבטחותיו.

בהתייחסות מפורטים התאריכים ותוכן השיחות שנערכו עם העותר :

ביום 18/5/17, בשעה 07:46 העותר ענה לטלפון טען שהוא בדרך. הממונה אמר לו שהיה עליו להתייצב ב - 07:00 והוא מאחר ולכן שיישאר בבית. בתגובה התחיל העותר לצעוק והודיע שלא יגיע, תוך שימוש בשפה גסה. העותר נדרש להגיע באותו יום לשיחה, אך מסר לממונה כי אין לו אוטו והוא לא יגיע.

ביום 21/5/17 בשעה 13:37 התקשר המפקח אל העותר, אך העותר לא ענה לטלפונים.

ביום 14/6/17 נעשה ניסיון להשיג את העותר טלפונית שוב, אך הוא לא ענה לטלפונים, כך גם ביום 12/7/17 שעה 07:33, ביום 6/9/17 בשעה 09:17 וביום 7/9/17 שעה 07:25.

ביום 12/9/17 בשעה 09:57 ענה העותר לטלפון וכשנשאל מדוע הוא לא הגיע ומדוע יש לו המון היעדרויות ומדוע נעלם, השיב כי ביום אתמול (יום לפני השיחה) הוא הגיע לעבודה אך המעסיק לא קיבל אותו.

העותר הוזמן לשיחת בירור, טען שאין לו רכב, נמסר לעותר שאם לא יגיע, יוחלט על הפסקה מנהלית ובתגובה אמר "זה לא מפריע לי".

בתאריכים 18/9/17, בשעה 07:18, 1/10/17 בשעה 14:31, ו - 15/10/17 בשעה 11:46 התקשר המפקח לעותר, אך לא היה מענה.

העותר זומן לשימוע ליום 18/10/17, בדואר רשום לפי הכתובת שמסר, מס' הדואר הרשום RA313457923IL, אך הוא לא התייצב. נערך שימוע בהעדרו. בהמשך התברר שדבר הדואר לא נדרש, גם לאחר שהושארו שתי הודעות לעותר בדבר קיומו של דבר הדואר.

בשל תפקודו הלקוי של העותר וההיעדרויות הרבות, נאלץ הממונה להעביר את העותר מס' מקומות עבודה בנצרת עלית.

מהאמור לעיל עולה שהעותר הפר ביודעין את תנאי עבודות השירות והכללים שלהם הוא היה מודע ועליהם חתם, נעדר ללא כל הצדקה מביצוע עבודות השירות, כאשר התייצב, תפקודו היה לקוי, לא נשמע להוראות הממונה. ניתנו לו די והותר הזדמנויות.

כידוע, עבודות השירות הינן מאסר לכל דבר. לאסיר ניתנת פריבילגיה שאיננה מובנת מאליה לבצע את עונש המאסר בדרך של עבודות שירות.

כללי עבודות השירות שנקבעו מכח הוראות סעיף 51ח(א) לחוק העונשין מחייבים את האסיר להתייצב באופן קבוע ורצוף 5 ימים בשבוע למשך שעות העבודה שנקבעו על ידי בית המשפט שגזר את דינו. חובתו של אסיר להתייצב במשרדי הממונה, בין היתר, לצורך בירור ושימוע. האסיר חייב להישמע להוראות הממונה.

סעיף 1'ב' לכללים מחייב את עובד השירות לדווח למפקח בתוך 48 שעות על כל שינוי בפרטים האישיים כגון : כתובת,

מס' טלפון, מס' סלולרי, פתיחת תיק פלילי, הגשת כתב אישום, מעצר, שינוי במצב רפואי וכו'.

סעיף 1 יג' לכללים קובע שמסמכים מטעם הממונה יועברו לכתובת שעליה הצהיר עובד השירות ועל עובד השירות לדאוג לקבל את דבר הדואר לרשותו.

לעותר ניתנה הזדמנות להתייצב לשימוע. דא עקא, שהוא בחר שלא לקבל את דבר הדואר ואין לו להלין אלא על עצמו (ראה בעניין דומה, רע"ב 5063/14 **ציון יקר נ' שב"ס** וכן רע"ב 5419/14 **סועאד נ' מ"י**).

העותר ידע שהוא צפוי לעמוד לשימוע. על כן, אני מתקשה לקבל את הטענה המיתממת לפיה הוא הופתע מהחלטה.

בהיות עבודות שירות סוג של מאסר בפועל הגמישות בהן מוגבלת ועל כן, אין להלום גם טרחת אין קץ לרשויות בשל הפרות של עבודות השירות על ידי האסיר, על ידי הכבדה חוזרת ונשנית. סוגיות הקשורות בנסיבות אישיות צריכות לבוא בפני בית המשפט הפלילי בטרם ייגזר הדין ואף כאן הובאו בחשבון על ידי בית המשפט (ראה והשווה רע"ב 1684/13 **עראר נ' מ"י** וכן רע"ב 8056/15 **אליאור אומזגין נ' שב"ס**).

העותר התייחס לעבודות השירות כאילו מדובר היה בהתנדבות או יוזמה פרטית שלו, חסד מצידו למערכת ולא בסנקציה עונשית.

לאור כל האמור ולאור הפרת הכללים והאמון, לא מצאתי פגם בהחלטה המנהלית של הקצין המוסמך.

אני דוחה את העתירה.

ניתנה היום, ט"ז שבט תשע"ח, 01 פברואר 2018, בהעדר הצדדים.